

Literacy, læring og åben skole, IUP, skolekonference 19/8 2014

En mulighed for den åbne skole:
Forfatterværksteder for børn og unge,
Anna Karlskov Skyggebjerg, lektor

www.minby.dk/vanloese-bladet/forfatterspirer-paa-vaerksted/ 6.8.2014

Undersøgelsesfelt

- Hvad er forfatterværksteder/skoler for børn for et fænomen?
- Hvad motiverer børn til at skrive frivilligt?
- Hvilke didaktiske strategier bringes i spil?
- Hvilke typer af faglighed udvikles?
- Hvilke broer kan man bygge mellem skole- og fritidsskrivningen?
- Hvad kan skolen/danskundervisningen lære?

Hvad ligger bag?

- Besøg i forfatterspirernes skriveklub på Kulturstationen Vanløse: www.forfatterspirerne.dk
- Indsamling af undervisningsplaner og udleveret undervisningsmateriale
- Observation af undervisning som en del af et semesterforløb
- Interview med elever i alderen 11-17 år
- Overværelse af produktfremvisning (oplæsning) i forbindelse med afslutning af ugekursus

Forfatterskoler for børn

- Brønderslev forfatterskole har siden 2004 holdt sommerkurser og udviklet forskellige linjer (poesi, noveller, billedbøger, illustration, manuskripter).
- Forfatterspirernes forfatterværksted (Kbh.) har eksisteret siden 2008 og holder kurser i Vanløse, NV, Amager og Valby.
- Flere andre steder i landet eksisterer lignende tilbud i biblioteks-/kulturskoleregi.
- Sponsorerede sommerugekurser i Aalborg, Aarhus, Sønderborg, Odense og Kbh.:
<http://forfatterspirerne.saxo.com/>

Afslutning af Forfatterspirernes ugekursus på Vanløse Bibliotek, 9/8 2014

Image og italesættelse

Bliv medlem af Forfatterspirernes Skriveklub i Københavns Biblioteker. Du bliver undervist af forfatterne Nicole Boyle Rødtnes, Bjarke Schjødt Larsen og Sandra Schwartz, der giver gode råd til, hvordan du bliver en bedre forfatter. Vi mødes og laver skriveøvelser, diskuterer hinandens tekster og snakker om bøger, skriveblokeringer, forlag og meget mere...

Skriv så meget du orker fra februar til maj.

Seriøs identitet

- Det er ikke for sjov (selvom det er sjovt)
- Det handler om at blive bedre til at skrive
- Det handler om at skrive meget
- Eleverne adresseres direkte, og de tilskrives en identitet som forfattere in spe
- Eleverne mødes med forventningen om, at de vil og kan skrive
- Det handler om at udtrykke sig for nogen

Oplæsning ved afslutning af sommerugekursus Vanløse Bibliotek 9/8 2014

Observation april 2014, tre lektioner

- To lærere (m og k), begge forfatteruddannede forfattere (Forfatterskolen for Børnelitteratur), begge 28 år
- 14 elever, 3 drenge og 11 piger
- Aldersspredning fra 10-17 år
- Eleverne dækker en spredning fra meget rutinerede forfatterspirer (anciennitet fra 2008) til deltagere, som er helt uerfarne i konteksten
- Fælles om respekt for forfatterhåndværket
- Fælles om viljen til at udtrykke sig i de meget forskellige, men bundne opgaver

Undervisningens organisering

- Genre, motiv og tema er styrende elementer
- Undervisningen veksler mellem 15 minutters oplæg og øvelser
- Øvelserne er bundne (med "benspænd")
- Oplæsninger i løbet af sessionen
- Alle (lærere og elever) giver respons i en anerkendende atmosfære
- Specifik respons og kritik (fx ris/ros til ordvalget i enkelte sætninger i indledningen/afslutningen, beskrivelsen af en karakter el. lign.)

Undervisningsoplæg og tekstrespons er præget af litteraturfaglighed

- Anvendelse af tekstanalytiske begreber (fx karakter, plot, fortæller, synsvinkel)
- Anvendelse af genrebegreber (både overordnede genrer og specifikke undergenrer) og stilkaraktéristika
- Opmærksomhed omkring fremstillingsformer (handling, beskrivelse, dialog)
- Opmærksomhed omkring metaforer
- Henvisninger til både film og litteratur (især for voksne)

Alligevel opfatter eleverne undervisningen frakoblet den faglighed, de kender fra skolen

- ”Der er ingen sammenhæng med det, jeg skriver i skolen, slet ikke nu” (pige 17 år, 1.g)
- ”Jeg går ikke til retskrivning” (pige 12 år, 6. klasse)
- ”Jeg kunne godt finde på at tage mine tekster med i skole (..) der er den sammenhæng, at jeg bliver bedre til at skrive” (pige 15 år, 9. klasse).

Forcer i forfatterværkstedet

- Eleverne oplever fællesskab om fiktionsskrivning
- Eleverne oplever undervisningen som autentisk (ægte/vedkommende) og identitetsudviklende
- Eleverne er optaget af både proces og produkt
- Eleverne oplever at få relevant individuel respons på stedet (men sjældent skriftlig feedback)
- Eleverne anerkender niveauforskelle, men oplever dem ikke som et problem

Kan man tage erfaringerne med over i grundskolen?

- Brug af skolebibliotekerne til frivillige forfatterværksteder – tæt på øvrig undervisning
- Længerevarende og øget samarbejde med etablerede forfattere, dvs. samarbejde mellem professionelle skribenter og didaktikere
- Ændrede attituder til fiktionsskrivning
- Fokus på at udvikle fiktionsskrivningsprocessen
- Udvikling af relevant skriverespons